

Asia: VN/1587/2022

Hallituksen esitys laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta (kuudes kierros)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä

SOSTE katsoo tukitoimien edelleen olevan perusteltuja uudelleen kiristyneistä rajoituksista koituneiden kustannusten korvaamiseksi.

Samalla SOSTE haluaa painottaa lakiesitysluonnoksessa mainitun arvioinnin merkitystä. SOSTE pitää tarpeellisena sen arviointia, miten tukitoimissa on onnistuttu. Tarkastelua on syytä tehdä sekä erilaisten toimijoiden että kansantalouden näkökulmasta. Kustannustukisääntelyn yhteydessä on toistuvasti todettu, että kaikki tukeen oikeutetut eivät sitä ole hakeneet. Ilmiö voi olla hyvinkin merkityksellinen tukien optimaalisen kohdentamisen kannalta ja siksi siihen tulisi erityisesti paneutua arviointia tehtäessä.

Kustannustukilain säätäminen on ollut pirstaleista. Kuten esitysluonnoksessa todetaan, alkuperäistä kustannustukilakia on tähän mennessä muutettu jo viidesti. Tukimuodot, kriteerit ja määräajat ovat vaihtuneet siinä määrin, että kokonaisuudesta on tullut erittäin vaikeasti hahmotettava.

Kokonaiskuvan saamiseksi palaset tulee nyt poimia kuudesta, tämän lakimuutoksen jälkeen seitsemästä eri säädöksestä. Lakiesitysluonnoksen perusteluissa mainittu arviointihanke tulee olemaan moniosainen ja useamman toimijan toteuttama. SOSTE pitää tärkeänä sitä, ettei arviointi jää hajalleen erillisiksi palasiksi, vaan että siitä muodostetaan kaikki osat kattava synteesi.

Sulkemiskorvaus

SOSTE suhtautuu myönteisesti sulkemiskorvauksen uusintaan etenkin pienten toimijoiden osalta, joilla on yleensä suuria toimijoita vähäisemmät resurssit ja mahdollisuudet toimintansa sopeuttamiseen. Hämmennystä herättää tukikauden ja vertailukauden päällekkäisyys. Sekä lakiesitysluonnoksen perusteluissa että pykälässä todetaan sulkemiskorvauksen tukikauden olevan 21.12.2021 – 28.2.2022 ja vertailukauden 1.1.2022 – 28.2.2022. Jos kyseessä ei ole päivämäärävirhe, niin silloin perusteluissa on syytä avata tämän käsitteellisesti ristiriitaiselta vaikuttavan ratkaisun logiikka.

Kustannustuki

Kustannustuki tukimuotona on ollut ja on edelleen merkittävä, koska mikään muu tukimuoto ei ole samalla tavalla kohdennettu erityisesti koronapandemiasta kärsineille toimialoille ja yrityksille.

Voimassa olevan 5 e §:n tapaan nyt esitetty pykälä kohdentaisi kustannustuen erityisesti matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-alan yrityksille. Mahdollisuus saada kustannustukea säilyisi muidenkin toimialojen yrityksillä, jos yritys pystyy osoittamaan kärsineensä tukikauteen ajoittuneesta yritykseen itseensä tai sen keskeiseen asiakaskuntaan kohdistuneesta rajoituksesta niin, että yrityksen liikevaihto on pudonnut 20 prosenttia vertailukauden liikevaihdosta.

Myös sosiaali- ja terveysalalla on liiketoimintamalleja, jotka perustuvat ihmisten kohtaamiseen ja jotka siksi ovat olleet alttiita pandemian hallinnasta johtuville toimenpiteille. Siksi on olennaisen tärkeää säilyttää muidenkin kuin listattujen toimialojen yritysten mahdollisuus saada kustannustukea.

SOSTE pitää perusteltuna tuen saamiseksi vaaditun liikevaihdon pudotuksen alentamista 30 prosentista 20 prosenttiin varsinkin, jos vertailukausi sijoitetaan esitysluonnoksen mukaisesti pandemia-ajalle. On todennäköistä, että monien pandemiasta eniten kärsineiden yritysten liikevaihto on koko vuoden 2021 ollut jopa huomattavasti pandemiaa edeltävää aikaa alemmalla tasolla. Vaatimus 30 prosentin pudotuksesta tältä tasolta olisi liiallinen.

SOSTE pitää hyvänä ja selvyiden vuoksi tarpeellisena sitä, että tämänkin lakiesityksen perusteluissa todetaan yrityksen määritelmän säilyvän ennallaan ja liiketoimintaa harjoittavien yhdistysten ja säätiöiden kuuluvan lain soveltamisalaan.

Väätämäinen Kirsi
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry